



Handleiding rekentool effectmeting productgroep Bedrijfskleding

DMG

Binnen de impuls klimaatneutraal en circulair inkopen zijn er pilots die bijdragen aan de ambitie om de CO₂-uitstoot in Nederland met 49% te verminderen in 2030.¹ Onderdeel van de pilots is zicht krijgen op de effecten van klimaatneutraal en circulair inkopen. Het *meten* van deze effecten is essentieel voor het bepalen welke eisen/criteria tot welk effect leiden, bijsturing in de opdracht en het creëren van draagvlak voor klimaatneutraal en circulaire inkopen in de organisatie. Het effect wordt gemeten in termen van vermeden CO₂ uitstoot (klimaat) en vermeden grondstoffengebruik (circulaire economie), voor de productgroep bedrijfskleding wordt daarnaast ook vermeden waterverbruik (milieu) en landverbruik (milieu) meegenomen.

De subsidie en effectmeting worden gefinancierd met klimaatgeld uit het regeerakkoord. Hiermee geeft de rijksoverheid via inkoop een impuls aan de transitie naar een klimaatneutrale en circulaire economie. Zie ook www.pianoo.nl/klimaatenvelophe.

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl/mvi

mvi@rivm.nl

Doel van de rekentool en deze handleiding

De rekentool en deze bijbehorende handleiding is bedoeld voor de decentrale overheden die als pilot participeren in de impuls klimaatneutraal en circulair inkopen. In deze handleiding bij de rekentool voor de productgroep bedrijfskleding vindt u uitleg over:

- Hoe met de rekentool het potentiële effect van een MVI aanbesteding kan worden berekend tijdens de initiatiefase en welke inkoopgegevens hiervoor nodig zijn.
- De belangrijkste rekenregels en aannames die aan de berekening ten grondslag liggen.

Deze beschrijving hoort bij de bestanden 'Rekensheet bedrijfskleding v2.0.xlsx' en 'Rekensheet bedrijfskleding v2.0.odf', deze bestanden bevatten de rekentool. De bestanden zijn behalve de extensie gelijk. De rekentool zal op basis van uw ervaring verder worden ontwikkeld en verbeterd tijdens uitvoering van de pilots. Dus uw reactie hierop is welkom en nodig. Ook als alles helder is horen we dat graag. Dit geldt ook voor deze handleiding, die we voor de toekomst zullen verbeteren op basis van uw ervaringen en input. Hiervoor kunt u contact met ons opnemen via mvi@rivm.nl.

Deze rekentool is ontwikkeld om een effectmeting te doen van potentiële aanbestedingen voor bedrijfskleding. Het is geschikt voor het berekenen van het potentiële effect van de aanschaf van bedrijfskleding met gerecycled of biologisch materialen in plaats van de gangbare materialen. Het effect wordt uitgedrukt in vermeden uitstoot van broeikasgassen en vermeden gebruik van water en land.

¹ <https://www.pianoo.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen-duurzaam-inkopen/ontwikkelingen/klimaatenvelophe-impuls>

De rekentool is alleen geschikt voor het bepalen van een potentieel effect. Het is nadrukkelijk niet bedoeld voor het evalueren van tenders. Dit is omdat de rekentool werkt met generieke getallen en de milieu-impact van producenten hier nog flink van af kan wijken.

Effectberekening

Om een effectberekening te kunnen doen zijn een aantal gegevens nodig. Dit zijn grotendeels basisgegevens die u van plan bent op te nemen in de aanbesteding als minimumeisen of gunningscriteria. In tabel 1 is weergegeven welke gegevens u nodig heeft bij het invullen van de rekentool. Op basis van deze gegevens kan een effect berekend worden, dit effect wordt uitgedrukt in vermeden emissies en water en landgebruik ten opzichte van het referentie product (CE Delft, 2017). Voor een deel van de gegevens, levensduur en gewicht, zijn default waarden opgenomen in de tool, invullen daarvan is optioneel.

Tabel 1. Gegevens benodigd bij berekening effect

Gegevens	Eenheid	Bijzonderheden
Kledingstuk	-	Er is een lijst van kledingstukken beschikbaar in de tool. Kies hierbij het kledingstuk wat het dichtst bij uw ambitie ligt.
Nieuw/tweedehands	-	Hier geeft u aan of u van plan bent nieuwe kleding in te kopen of gebruikte kleding
Aantal	-	Het aantal stuk van het kledingstuk dat u van plan bent aan te besteden.
Samenstellen	-	U kunt uit verschillende stoffen kiezen, per stof kiest welk percentage er van in het kledingstuk zit.
Levensduur	[wasbeurten]	Optioneel: U kunt opgeven welke eisen u stelt aan de levensduur van het product. Gemiddeld gaat een kledingstuk ca. 75 wasbeurten mee, wanneer u geen eisen stelt aan de levensduur wordt er vanuit gegaan dat het kledingstuk 75 wasbeurten meegaat. Een langere levensduur levert winst op bijv. 100 wasbeurten. Let wel op dat u, als u de levensduur aanpast, ook het gewicht van de kleding meeneemt. Langere levensduur gaat vaak gepaard met zwaardere kleding. Zie hieronder.
Gewicht	[kg]	Optioneel: Het gewicht van het kledingstuk. Doorgaans gaan zwaardere kledingstukken langer mee. Wanneer u nog geen zicht heeft op het gewicht van het

		kledingstuk kunt u dit veld leeg laten. Er wordt dan gerekend met het referentie gewicht van het door u gekozen kledingstuk.
--	--	--

De rekentool geeft inzicht in de onderstaande indicatoren. Het is een grove inschatting op basis van generieke data. Daarom is het niet geschikt om producten te vergelijken, maar alleen om in rapportages aan te geven of er wel of geen winst te verwachten is en in welke orde grootte dit valt en als aanbestedende dienst grip te krijgen op wat in algemene zin verschillende eisen voor effect hebben.

Tabel 2: Indicatoren voor effect bepaling Bedrijfskleding

Thema	Indicator	Eenheid
Klimaat	Vermeden broeikasgas emissies	Kg CO ₂ eq.
Circulaire Economie	Vermeden fossiele brandstoffen	Kg Olie eq.
Milieu	Vermeden landgebruik	m ²
Milieu	Vermeden watergebruik	L

Rekenregels en aannames

Om een effect te berekenen wordt de samenstelling van het kledingstuk dat u invoert vergeleken met een referentiekledingstuk. De milieudruk van het door u samengestelde kledingstuk wordt bepaald door de milieudruk van elke stof (CE Delft, 2018), aanwezig in het kledingstuk, bij elkaar op te tellen naar ratio van hoeveel er in zit vermenigvuldigd met het gewicht van het kledingstuk. De levensduur van het kledingstuk wordt vergeleken met de referentie levensduur en geldt als factor voor hoe vaak een kledingstuk aangeschaft moet worden (een kledingstuk wat twee keer zo lang mee gaat heeft dus de helft van de milieudruk). Let bij dit laatste wel op dat kledingstukken die langer meegaan ook zwaarder kunnen zijn en dus ook meer milieudruk kunnen genereren.

Naast de keuze voor de kentallen in de tool en de defaultwaarden zijn voor het ontwikkelen van de rekentool nog de volgende aannames gedaan:

- Tweedehands kleding heeft in deze rekentool geen milieudruk, milieuwinst van hergebruik van kleding komt daarmee volledig bij de tweede gebruiker te liggen (en de milieudruk bij de eerste gebruiker). De reden hiervoor is dat het inzamelen van textiel als standaard kan worden gezien, maar het inzetten van tweede hands kleding door de overheid niet. Voor het inzamelen en wassen van oude kleding zijn geen betrouwbare gegevens beschikbaar en zijn daarom niet meegenomen in de berekening.
- De berekening van milieudruk is op doekniveau. Het vernaaien tot een kledingstuk zit dan ook niet in de berekening.

Omdat de rekentool nog in ontwikkeling is, bevat deze een houdbaarheidsdatum (maart 2020). Na deze datum is de tool waarschijnlijk niet meer up-to-date met de laatste getallen of incompleet.

Wanneer de houdbaarheidsdatum is verstreken en u de laatste versie wilt van de rekentool, neem dan contact op met ons via mvi@rivm.nl.

Referenties

CE Delft (2017). Milieuwinst van de inkoop van textiel t.b.v. de brandweer in kaart

CE Delft (2018). Milieu-informatie textiel